

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט רונן אילן

התובעות:

עיריית תל-אביב-יפו

נגד

הנתבעים:

1. ירון ירב השקעות בע"מ
2. קרן אביב השקעות בע"מ
3. קסם מילניום בע"מ
4. קסם גיא השקעות בע"מ
5. יעקב בן עובדיה
6. אליהו רוזנברג
7. ירון בן עובדיה
8. קרן בן עובדיה (גרוסגליק)
9. יורם גרוסגליק

פסק דין

לפני תביעה לתשלום מסי ארנונה.

במהלך ההתדיינות התברר שאין למעשה מחלוקת על אי תשלום מסי ארנונה על ידי הנתבעות 1 - 4 (כולן חברות פרטיות), בגין החזקתן בנכסים בתחומי התובעת, נכסים בהם הפעילו הנתבעות 1 - 4 חניונים. במצב זה, עמדה במוקד ההתדיינות שאלת היקף החוב שלא שולם לתובעת, בעיקר נוכח טענות להתיישנות העילה לתביעת החוב, והשאלה אם יש מקום לחיוב בעלי השליטה (הם הנתבעים 5 - 9) בתשלום החוב, בטענה לחרמת מסך.

שאלה זו התחדדה כאשר התברר שלנתבעים אין הסבר של ממש לאי תשלום מסי הארנונה.

העובדות

1. התובעת, עיריית תל אביב, הינה רשות מקומית אשר במסגרת פעילותה משיתה חיובים במסי ארנונה על נכסים בתחום השיפוט שלה. הנתבעות 1 - 4 הינן חברות פרטיות אשר במועדים הרלוונטיים לתביעה זו, השנים 1996 - 2010, עסקו בהפעלת חניונים, בנכסים שבתחומי התובעת. לשם הנוחות יכונן החברות, נתבעות 1 - 4, ביחד להלן: "הנתבעות".
2. הנתבע 5, יעקב בן עובדיה (להלן: "יעקב") הינו בעל מניות בנתבעות 1 ו-4. הנתבע 6, אליהו רוזנברג, הינו בעל מניות בנתבעת 3. הנתבע 7, ירון בן עובדיה (להלן: "ירון") הינו בנו של יעקב ובעל מניות בנתבעת 1.
- הנתבעת 8, קרן בן עובדיה (גרוסלינק) (להלן: "קרן") הנה בתו של יעקב, בעלת השליטה בנתבעת 2 ובעלת מניות בנתבעת 3. הנתבע 9, יורם גרוסלינק, הנה בן זוגה של קרן ובעל מניות בנתבעת 3. לשם הנוחות יכונן הנתבעים אישית, נתבעים 5 - 9, ביחד להלן: "הנתבעים".
3. לפי רישומי התובעת, החזיקו הנתבעות בנכסים ברחבי תל אביב והפעילו בהם חניונים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-11-36017 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

הנתבעת 1, ירון ירב השקעות בע"מ (להלן: "חברת ירון ירב"), החזיקה בנכסים והפעילה לא פחות מ-17 חניונים ברחבי תל אביב, בתקופות שתחילתן ולעניין תביעה זו) עוד בשנת 1996 (ביחס לחניון ברחוב החשמל 19 בתל אביב) ועד לינואר 2006 (ביחס לחניון ברחוב יוקנעם 16 בתל אביב).
הנתבעת 2, קרן אביב השקעות בע"מ (להלן: "חברת קרן אביב"), החזיקה בנכסים והפעילה 2 חניונים ברחבי תל אביב, החל מינואר 2003 ועד יולי 2004.
הנתבעת 3, קסם מילניום בע"מ (להלן: "חברת קסם מילניום"), החזיקה בנכסים והפעילה למעלה מ-20 חניונים ברחבי תל אביב, עד סמוך למועד הגשת התביעה ב-2010.
כך גם הנתבעת 4, קסם גיא השקעות בע"מ (להלן: "חברת קסם גיא"), אשר לפי רישומי התובעת החזיקה בנכסים והפעילה בהם חניונים בין השנים 1997 – 2000.
4. תביעה זו הוגשה ביום 24.11.10 על רקע טענות התובעת לאי תשלום מסי ארנונה בגין כל הנכסים האמורים בהם החזיקו הנתבעות.

תמצית טענות הצדדים

5. לטענת התובעת, נמנעו הנתבעים בצורה שיטתית, מכוונת, ונמשכת מתשלום מסי הארנונה בגין הנכסים בהם החזיקו באמצעו הנתבעות ומהם פעלו, וכך הצטבר לחובתם חוב מסי ארנונה בסכומי עתק.

התובעת סוקרת אחד לאחד, כל אחד מהחניונים בהם החזיקו הנתבעות, וכאלו מנויים בכתב התביעה המתוקן למעלה מ-20, ומפרטת את החוב במסי ארנונה שהצטבר בגין כל אחד מהנכסים הללו.

סכומי החוב המצטברים להם טוענת התובעת בכתב התביעה המתוקן מגיעים כדי מיליוני שקלים, אשר נחלקים בין הנתבעות כך (סעיף 12 בכתב התביעה המתוקן):

הנתבעת 1 – חוב בסך של 1,289,539.30 ₪.

הנתבעת 2 – חוב בסך של 141,895.74 ₪.

הנתבעת 3 – חוב בסך של 1,137,500 ₪.

הנתבעת 4 – חוב בסך של 2,500,798 ₪.

חובותיהם של הנתבעות הינם, לשיטת התובעת, חובות חלוטים, שכן לא הוגשו עליהם כל השגה או ערר.

לצד העתירה לחיוב הנתבעות בחובות אלו, טוענת התובעת שיש להשית את תשלומי החוב גם על הנתבעים.

לטענת התובעת, אי תשלום חובות הארנונה של הנתבעות אינו ביטוי של כשל אקראי, מקרי, או חד פעמי, ואף לא ביטוי לקושי מסחרי אליו נקלעו הנתבעות. אי התשלום, כך התובעת, מבטא התנהלות שיטתית של הנתבעים, שימוש פסול באישיות המשפטית הנפרדת של הנתבעות להתחמקות מתשלום מסי ארנונה. הא ראייה, טוענת התובעת, שהנתבעים המשיכו בפעילות המסחרית של הנתבעות, המשיכו לגבות כספים ולשלם לנושים ולהפעיל את עסקיהן במשך שנים, כאשר לתובעת לבדה נמנעים הנתבעים מתשלום מסי הארנונה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-11-36017 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

מכח הרמת מסך איפה, עותרת התובעת לחיוב הנתבעים בתשלום חובות הנתבעות (סעיפים 14 – 25 בכתב התביעה המתוקן); ולמצער – עותרת התובעת לחיוב נתבעים 8 ו-9 בלבד בתשלום על בסיס חוק ההסדרים במשק המדינה, וזאת בהתייחס לחוב שנוצר לאחר 1.1.04 ומצטבר כדי סך של 1,535,784 ₪ (סעיפים 27 – 28 בכתב התביעה המתוקן).

6. הנתבעות והנתבעים הגישו כתבי הגנה, אשר הטענות הנטענות במסגרתם זהות. ראשית לכל, טוענים כלל הנתבעים שיש לדחות על הסף את התביעה ככל שהיא מתייחסת לחוב שנוצר למעלה מ-7 שנים טרם הגשת התביעה, וזאת בשל התיישנות עילת התביעה. מעבר לטענת ההתיישנות, מכחישים כלל הנתבעים בלשון גורפת את כלל טענות התובעת. כך ביחס לטענות להצטרפות חובות בגין מסי ארנונה, כך ביחס להיקפי החובות נוכח השגות שהוגשו, וכך בפרט ביחס לטענות לחבות אישית של מי מהנתבעים לחובות נשוא התביעה, ככל שיש כאלו.

ההליך והראיות

7. אין זה עניין תדיר שבירור תביעה נמשך שנים כה רבות ולכן נדרש הסבר ותיאור, תמציתי, של ההליכים.

כתב התביעה הוגש ביום 24.11.10 ובמסגרתו, כאמור, עתירה לחיוב כלל הנתבעים בסכום מצטבר של 2,500,000 ₪.

ביום 1.2.11 הוגשה בקשה לתיקון כתב התביעה, על דרך מחיקת התביעה כלפי חברת קסם מילניום (נתבעת 3) והקטנת סכום התביעה. לפי טענת התובעת בבקשתה, הושג בינה לבין קסם מילניום הסדר פשרה מחוץ לכותלי בית המשפט, ובמסגרתו הוסדר תשלום חוב מסי ארנונה של קסם מילניום לתובעת. בהמשך לבקשה זו, בהחלטה מיום 28.6.11, נתקבלה הבקשה ונקבע כי התביעה נגד קסם מילניום תימחק וכי סכום התביעה יוקטן ויעמוד על 1,584,712 ₪. למרות הסכמה זו, מצאה התובעת לחוסר ולוותר את קסם מילניום כנתבעת 3 בכתב התביעה המתוקן, וכך אפילו בסיכומיה, אף שכבר בכתב התביעה המתוקן מובהר שאין כל טענה עוד ביחס לקסם מילניום (למשל סעיף 4 בכתב התביעה המתוקן).

8. נוכח הליכי גישור אליהם הופנו הצדדים, התעכב בירור התביעה. בהמשך, לאחר שהתברר שהליכי הגישור לא צלחו, הגישה חברת קרן אביב, נתבעת 2, תביעה שכנגד, ובה עתרה לחיוב התובעת בפיצויים בסך של 317,550 ₪, בטענה שעבודות אשר בצעה התובעת ברחוב דוד חכמי בתל אביב במהלך שנת 2003 הביאו לחסימת הגישה לחניון שהפעילה חברת קרן אביב באותו רחוב, וכך נגרמו לה נזקים כספיים. נוכח תביעה שכנגד זו, הגישה התובעת (כנתבעת שכנגד) הודעת צד ג' כנגד 7 צדדי ג', בטענה שהם הם אלו שאחראים לעבודות שבוצעו ברחוב דוד חכמי, בין כמבצעי העבודות ובין כמבטחות. סבב הגשת כתבי ההגנה נוכח ההודעות לצד ג' נמשך מספר חודשים, עד שלהי 2012.

9. בהחלטה מיום 12.12.12 (כבוד השופטת חנה יענון) נקבע שבירור התביעה יפוצל, כך שתחילה תתברר התביעה העיקרית ורק לאחר מכן תתברר התביעה שכנגד. בהמשך, הועבר בירור התביעה למותבים אחרים, נעשה ניסיון נוסף לפישור, ובירור התביעה התעכב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

10. במהלך הדיון שהתקיים ביום 12.12.16 (כבוד השופט עדי הדר) הוצע לצדדים להסכים למינוי מומחה מטעם בית המשפט, כדי שיחווה דעתו באשר לתחשיבי החוב להם טוענים הצדדים בתביעה העיקרית. בהמשך להחלטה זו, מונה ר"ח בעז יפעת כמומחה מטעם בית המשפט ולהלן: **"המומחה"**. חוות דעת המומחה הוגשה לתיק בית המשפט ביום 28.2.17. בהמשך ההתדיינות ביום 8.3.17, הוגשה גם חוות דעת משלימה שערך המומחה (חוות דעתו הראשונה של המומחה תכונה **"חוות דעת המומחה"** וחוות הדעת המשלימה תכונה **"חוות הדעת המשלימה"**).
11. ביום 2.3.17 החלה שמיעת הראיות בתביעה, בחקירתו של המומחה. בהמשך הדיון נחקרה בחקירה נגדית גם המצהירה מטעם התובעת, גבי אתי לוי. במהלך חקירתה הנגדית של גבי לוי (עמ' 41 בפרוטוקול) העלה המותב בפניו התקיים הדיון, כבוד השופט עדי הדר, את העובדה שבטרם מינוי לשיפוט כהן כי"ר ועדת הערר ואפשר שבתפקידו זה גם דן במחלוקות המתייחסות במישרין לצדדים לתיק זה.
- בהמשך להודעה זו, בדיון שהתקיים ביום 8.3.17, הושלמה חקירתם הנגדית של המומחה ושל עדת התובעת, גבי אתי לוי. בהחלטה נוספת מיום 14.3.17, פסל עצמו המותב בפניו התבררה התביעה, כבוד השופט עדי הדר, מחמשך בירור התביעה. משכך, בהחלטה מיום 19.3.17, הועבר בירור התביעה למותב זה.
12. ביום 9.4.17 התקיים דיון ובמסגרתו נדונו אופן המשך בירור המחלוקות במכלול התביעות בתיק זה. במהלך הדיון, בהתאם להסכמה אליה הגיעו הצדדים, נדחתה על הסף בשל התיישנות, התביעה שכנגד, ועקב כך גם נמחקו ההודעות לצד ג'. עוד נקבע בהחלטה שנתקבלה באותו מעמד, כי נדחות על הסף בשל התיישנות, כל טענות התובעת המתייחסות לחוב שנוצר לפני 24.11.03. כך נותרו להכרעה אך טענות התובעת כלפי כלל הנתבעים וביחס לחובות שנוצרו לאחר 24.11.13.
13. בהסכמה דיונית של הצדדים, ויתרו הצדדים על חקירה חוזרת של המומחה ושל עדת התובעת, גבי אתי לוי, שלא נחקרו בפני מותב זה, ונקבע מועד להשלמת החקירות הנגדיות. בדיון שהתקיים ביום 11.7.17, נחקרה העדה הנוספת מטעם התובעת, גבי גלית סידי, ונחקר בחקירה נגדית גם ירון, הנתבע 7. הנתבע 4, יעקב, לא התייצב לדיון עקב מחלה, והתובעת הודיעה שהיא מוותרת על חקירתו הנגדית.
- גרסת הנתבעים נתמכה גם בתצהירים של נתבע 6 (מר אליהו רוזנברג) ושל קרן, הנתבעת 8, ברם במהלך הדיון הודיע ב"כ הנתבעים כי הוא מוותר על עדותם (עמ' 85 ו-87 בפרוט').
14. כך איפה, בסופה של התדיינות ממושכת, התברר שלצד 2 חוות דעת המומחה, תומכת התובעת את גרסתה בתצהירי גבי אתי לוי וגבי גלית חוגי, בעוד הנתבעים תומכים את גרסתם בתצהירי יעקב וירון. כך גם ניתן היה לקצוב מועדים להגשת סיכומים בכתב.
15. עיון בסיכומי התובעת, מלמד כי היא מוותרת על טענותיה ביחס לחלק מהנתבעים. כך ביחס לנתבע 9, יורם גרוסגליק, מבהירה התובעת כי התביעה נגדו התבססה על בעלותו במניות חברת קסם מילגיוס, וכיוון שעם נתבעת זו הושגה פשרה, אין התובעת עומדת על התביעה ביחס לנתבע 9 (סעיף 2.1 בסיכומי התובעת).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

כך ביחס לנתבעת 4, חברת קסם גיא, מבחירה התובעת כי התביעה ביחס לחברה זו התייחסה לחובות שנעברו במהלך השנים שלפני 24.11.03, ומכאן שעילת התביעה ביחס לנתבעת זו התיישנה (סעיף 2.3 בסיכומי התובעת). בהתאמה, מבחירה התובעת בסיכומיה כי יש לדחות את התביעה גם נגד נתבע 6, אליהו רוזנברג, שכן התביעה כנגדו התבססה על היותו בעל שליטה בחברת קסם גיא (סעיף 2.3 בסיכומי התובעת).

16. ניתן איפה לסכם ולקבוע שמתוך כלל הנתבעים המנויים בכתבי הטענות ובכותרת פסק דין זה, נמחקה למעשה התביעה כלפי חברת קסם מילניום (עליה הושגה פשרה) והתובעת מוותרת בסיכומיה על התביעה כלפי חברת קסם גיא (נתבעת 4), כלפי אליהו רוזנברג (נתבע 6) וכלפי יורם גרוסגליק (נתבע 9).

נותרה איפה לביטול התביעה נגד חברת ירון ירב וחברת קרן אביב (נתבעות 1 ו-2), אותן חברות שהפעילו חניונים ולפי הנטען צברו לחובותן חבות במסי ארנונה שלא שולמו, ונגד נתבעים 5 (יעקב), 7 (ירון) ו-8 (קרן) בטענה לחבות אישית לחובות נתבעות 1 ו-2. השימוש בביטוי "הנתבעות" יתייחס לפיכך להלן לנתבעות 1 ו-2; בעוד השימוש בביטוי "הנתבעים" יתייחס ליעקב, ירון וקרן.

דין

17. ברור הטענות ייעשה כך שראשית תתברר חבותן של הנתבעות ובהמשך, לאחר שיוכרע אם מי מהן חבה כספים לתובעת ובאיזה היקף, תתברר הטענה לחיובם האישי של הנתבעים בחובות אלו. 18. עיון בטיעוני הצדדים מלמד כי למעשה אין מחלוקת על חבותן של הנתבעות. אותה חבות שמתבססת על תחשיבי המומחה ומתייחסת אך ורק לחובות שעילת התביעה בגין לא התיישנה, משמע: חובות שנוצרו לאחר 24.11.03.

לפי תחשיבי המומחה, מסתכמים חובות נתבעת 1, חברת ירון ירב, בסך של 214,880 ₪ לפי ערכי קרן; ואילו חובותיה של נתבעת 2, חברת קרן אביב, מסתכמים, בערכי קרן, בסך של 12,184 ₪ (סעיף 6 בחוות הדעת המשלימה של המומחה).

בסיכומיה (סעיף 2.3) מתייחסת התובעת לתחשיבי המומחה ביחס לנתבעת 2 בחוות דעתו הראשונה, אך מתעלמת מהתיקון שנעשה בחוות הדעת המשלימה.

בסיכומים מטעמם (סעיף 1) מתייחסים הנתבעים לחוב חברת קרן אביב בחוות הדעת המשלימה, ככזה העומד (בערכי קרן) על 22,783 ₪, אך אף זו טעות, שכן סכום זה מצא המומחה שיש להפחית מהחוב (סעיף 5 בחוות הדעת המשלימה).

נקודת המוצא הינה איפה לחוב, בערכי קרן, העומד על 214,880 ₪ ביחס לחברת ירון ירב; ועל סך של 12,184 ₪ ביחס לחברת קרן אביב.

חובות אלו אינם שנויים במחלוקת ונובעים ממסי ארנונה בהן חויבו הנתבעות ולא שולמו על ידן, ובגין תקופה שלגביה לא חלה טענת התיישנות.

19. בין הצדדים נתגלעה מחלוקת בשאלת הריבית שיש להשית על חובות אלו.

19.1. לטענת התובעת, יש להוסיף לחובות ריבית לפי חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ס-1980 (להלן: "חוק ריבית הרשויות המקומיות").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-11-36017 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון יריב השקעות בע"מ ואח'

לטענת הנתבעים מאידך, אין לחייב את הנתבעות בתשלומי ריבית כלל, ולחילופין – יש לחייב בהפרשי הצמדה וריבית כדין, ומשמע שלפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 (להלן: **"חוק פסיקת ריבית"**).

19.2 סעיף 2 (א) בחוק ריבית הרשויות המקומיות, קובע כי "תשלום חובה שלא שולם תוך 30 ימים מהמועד שנקבע לשילום, ישולם בתוספת תשלומי פיגורים". בהתאם לסעיף 1 בחוק ריבית הרשויות המקומיות, מסתכמת הריבית על אי תשלום תשלומי חובה בשיעור של הצמדה למדד ובצירוף 0.5% לחדש.

לפי גרסת הנתבעים (סעיפים 8–9 בסיכומי הנתבעים), נוכח השתהותה בהגשת התביעה גרמה התובעת לנתבעות לנזק, שכן הריבית לה עתירת התובעת גבוהה מאד ואין לה הצדקה בנסיבות אלו.

19.3 כאשר עסקינן בחוב רגיל, חלות על תשלום החוב הוראות חוק פסיקת ריבית. פסיקת הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית איננה "עונש" אלא תשלום עבור השימוש בכסף.

"הריבית אינה קנס ואינה עונש. היא תשלום המתחייב עקב השארתו של הכסף בידי הצד החייב תשלום ועקב העדרו מקופתו של מי שזכאי לתשלום. כך הדבר בכל מקרה, בו כסף אינו עובר לכסף למי שזכאי לו... ללא קשר לפגם או לאשם כלשהו".
(ע"א 104/83 מנהל מס שבח מקרקעין פד"י ל"ט (2) 805, 808)

19.4 כך בהצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית. לא כך ביחס להצמדה וריבית לפי חוק ריבית הרשויות המקומיות. ריבית זו גבוהה מהריבית שלפי חוק פסיקת ריבית, ואותו הפרש בריביות אכן כולל רכיב עונשי, שכן הנישום מחויב בריבית בשיעור העולה על ערך השימוש בכסף (ראו למשל: עמ"נ (ת"א) 32429-12-12 יצחק כלוף נ' מנהל הארנונה בעיריית תל אביב –יפו [פורסם בנבו] 24.4.14, פסקה 28 בפסק הדין).

עם זאת, ברי הדבר שלבית המשפט נתונה הסמכות להורות על הפחתת שיעור הריבית בו יחויב נישום, ביחס לריבית הקבועה בחוק ריבית הרשויות המקומיות. סעיף 3א בחוק פסיקת ריבית קובע במפורש את סמכות בית המשפט להפחת שיעורי הריבית בהם יחויב חייב, ואם כך בהצמדה וריבית שתכליתה שמירת ערכו של הכסף בלבד, כך ודאי בפסיקת הצמדה וריבית הכוללת רכיב של ענישה. אך הגיוני הוא שאם מוסמך בית המשפט להפחית ריבית שתכליתה רק לשמור על ערך הכסף, הרי שגם מוסמך הוא להפחית ריבית שמיועדת גם להשית עונש על החייב (ראו למשל עמדת כבוד השופט רון סוקול בעמ"נ (חי) 215/08 יחיד סי מרבצי דולומיט (2001) ס"ד בע"מ נ. המועצה האזורית מטה אשר [פורסם בנבו] 8.12.09; ועמדת כבוד השופטת יעל וילנר בעמ"נ (חי) 4219-08-09 תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ נ. עיריית חיפה, [פורסם בנבו] 10.6.10).

הסמכות להורות על הפחתת שיעורי הריבית בהן יחויבו הנתבעות נתונה איפה. השאלה היא אם נסיבות העניין אכן מצדיקות הפחתה שכזו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-11-36017 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

19.5. כאשר סבורה רשות מקומית כי לנישום חוב כלפיה, מצופה ממנה שתפעל לגבייתו ומצופה ממנה שתעשה כן במהירות ובעילות. גביית חובות נישומים איננה זכותה של רשות מקומית אלא חובתה. כך ודאי כאשר לאותו נישום נצברת ריבית העולה מזו הנדרשת לשמירה על ערך הכסף. כזו הכוללת רכיב עונשי. במצב שכזה, חובת ההגיינות המוטלת על הרשות המקומית מחייבת שלא תשתהה ולא תתנהל באופן המגדיל את חיקף החוב. את חיקף "העונש" המושת על הנישום. השתהות בגביית חובות נישומים, עלולה להביא להפחתת הריבית העונשית המוטלת על הנישום.

זאת ועוד, בה בעת מצופה מרשות מקומית שתפעל לגביית החוב המגיע לה. לא יותר. הגשת תביעה בסכומים המתבררים כמופרזים בעליל, אף היא איננה מתיישבת עם חובת ההגיינות של הרשות המקומית ואף היא עלולה להביא להפחתת אותה ריבית עונשית. ולבסוף, יש לבחון בהיבט זה גם את התנהלות הרשות לאחר הגשת התביעה, כאשר שוב – עיכוב מוגזם בבירור הטענות עלול להצדיק הפחתת הריבית העונשית.

19.6. בבחינת האירועים נשוא תביעה זו, מתברר שהתביעה הוגשה בשיהוי ניכר, התברר שהתביעה הוגשה בסכומים העולים בהרבה על חיקף החוב שנמצא, והתברר שבירור התביעה נמשך שנים רבות. בנסיבות אלו, אין הצדקה להשית על הנתבעות תשלום "ריבית עונשית". חובת ההגיינות הינה בראש ובראשונה חובתה של הרשות, אפילו ימצא טעם לפגם גם בהתנהגות הנישום.

לפיכך, לקרן החוב של הנתבעות יתווספו הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית בלבד, ולא הריבית שלפי חוק ריבית הרשויות המקומיות.

חובן של הנתבעות לתובעת מסתכם איפה ביום 31.12.16, לפי תחשיבי המומחה, בסך של 360,404 ₪ לחברת ירון ירב, ובסך של 20,358 ₪ לחברת קרן אביב ולפי חישוביו בחוות הדעת המשלימה).

20. בסיכומיהם, טוענים הנתבעים טענת קיזוז ביחס לחובה של חברת קרן אביב. לפי טענת הנתבעים, בחלק נכבד מהתקופה שבה הפעילה חברת קרן אביב את החניון ברחוב דוד חכמי 17, תל אביב, במשך 6 חודשים שמיים 29.6.03 ועד 28.12.03, לא ניתן היה להפעיל כלל את החניון בשל עבודות תשתית שבוצעה התובעת, באמצעות קבלנים מטעמה. נוכח זאת, כך לגרסת הנתבעים, אין לתובעת זכות לדרוש תשלום מסי ארנונה ביחס לתקופה זו ויש להפחית מהחוב המיוחס לחברת קרן אביב את החוב המתייחס ל- 6 חודשים אלו. טענה זו איננה ברורה.

ראשית, הרי הובהר שהתובעת מוחלת על טענותיה לחובות הנתבעים מאי תשלום מסי ארנונה לפני 24.11.03, בשל חתיישנות עילת התביעה. לא ברור כיצד מבקשים הנתבעים "לקזז" חוב אשר רובו המכריע כלל לא נתבע מהם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 10-11-36017 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

שנית, הנתבעים כלל לא הציגו ראיות שיבססו את הטענה שנמנעה מחברת קרן אביב האפשרות להפעיל את החניון במהלך 2003. טענה זו נזכרה, בלשון כוללנית, בתצהירה של קרן, ברם תצהירה כלל איננו חלק מהראיות והנתבעים ויתרו על עדותה. משכך, אין כלל תשתית עובדתית שתבסס טענה זו.

שלישית, למעשה טענה זו מבקשת לפטור את חברת קרן אביב מתשלום ארנונה בפרק זמן בו, כך נטען, לא יכולה הייתה להשתמש בחניון. אלא שטענה שכזו הנה בדיוק מסוג הטענות בגין ניתן להגיש השגה לפי חוק הרשויות המקומיות (נערך על קביעת ארנונה כללית), תשל"ו-1976. בהעלאת הטענה בהליך זה יש משום ניסיון לעקוף את הדרך הייחודית שנקבעה בחוק להשגה על חיוב ארנונה.

אם כך, "טענת הקיזוז" מתייחסת לתקופה שברובע המכריע כלל לא נכללה בתחשיבי החוב בשל התיישנות, לטענה לא הוצגה תשתית ראיתית, והטענה בכלל מבטאת ניסיון לעקיפת דרך המלך שנקבעה בחוק להשגה על חיובי ארנונה.

די באלו כדי לדחות את הטענה.

21. משנקבע חובן של הנתבעות, יש לבחון את הטענה להשתת חבות אישית על הנתבעים (יעקב, ירון וקרן), בטענה להרמת מסך.

21.1. בהתאם לסעיף 6 לחוק החברות, תשנ"ט-1999, ניתן לייחס חוב של חברה לבעל מניה בה, אם בנסיבות העניין צודק ונכון לעשות כן, דהיינו במקרים שבהם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה באופן בלתי ראוי. ההתייחסות לאפשרות זו הינה כאל עניין חריג המיוחד למצבים בהם ברור שנעשה שימוש לרעה באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה. הנטל להוכחת נסיבות חריגות שכאלו מוטל על התובעת.

21.2. כאמור, אין למעשה מחלוקת באשר לחובן של הנתבעות. חוב הנובע מאי תשלום מסי ארנונה בגין אחזקתם של נכסים רבים בתל אביב והפעלתם כחניונים. בכתב התביעה, מפרטת התובעת חניונים רבים אשר הפעילו הנתבעות ברחבי תל אביב במשך שנים רבות. טענות עובדתיות אלו כלל לא הוכחו.

זאת ועוד, אין הכחשה של הטענה לפיה בתקופות נשוא תביעה זו לא שילמו הנתבעות כלל מסי ארנונה. כך טוענת התובעת. כך לא מכחישים הנתבעים. ומשמע, אין עסקין בתשלום חלקי, אין עסקין בתשלום שנעשה לסירוגין, ואין עסקין בקשיים ארעיים. עסקין באי תשלום גורף. אי תשלום במשך תקופה ממושכת.

21.3. למצב זה נדרש הסבר. הסבר שיינתן על ידי הנתבעות או מי מטעמן. אלא שהפוך והפוך בתצהירים מטעם הנתבעים (תצהירי יעקב וירון) והסבר שכזה – אין.

אשר ליעקב, חלקו הארי של תצהירו (סעיפים 1 – 34) עוסק בטענות ההתיישנות ובחובות חברת קסם גיא (נתבעת 4), טענות שכלל אין רלוונטיות לפסק דין זה. המשך תצהירו (סעיפים 35 ואילך) מתייחס לחובות המייחסים לחברת ירון ירב, ברם שוב פונה יעקב לטענות התיישנות ושיחוי וכיו"ב טענות, ונמנע מלהתייחס לאי תשלום מסי הארנונה בתקופה הרלוונטית לתביעה זו, מנובמבר 2003 ואילך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

בהמשך תצהירו (סעיף 53) טוען יעקב כי לפי תחשיבים שערך, נמצא שהיקף חובותיה של חברת ירון ירב לתובעת עומד על 346,987 ₪ ולשיטתו – "כל היתר גוזמה וחפרזה".

כך לא נותר אלא לתהות – מדוע צברה חברת ירון ירב חובות בהיקף שכזה לתובעת? מדוע נמנעה מתשלום מסי הארנונה בגין החניונים שהפעילה?

למרבה ההפתעה, אין בתצהירו של יעקב ולו ניסיון ליתן לכך הסבר. בהמשך התצהיר (סעיף 55) טוען יעקב כי חברת ירון ירב שילמה במהלך שנות פעילותה מסי ארנונה בהיקף כולל של 1,000,048 ₪, אך כלל לא ברור מה לטענה זו (שאיננה נתמכת בכל אסמכתא) ולחוב הנטען.

כך מתברר כי ליעקב אין כל הסבר לאי תשלום מסי הארנונה על ידי חברת ירון ירב. התמונה דומה גם לאחר עיון בתצהירו של ירון. אף ירון חוזר בתצהירו על טענת ההתיישנות וטענת התביעה המופרזת שהוגשה נגדו, אך נמנע ממתן כל הסבר להצטברות החוב של חברת ירון ירב.

לטענת ירון, חלקו בבעלות על חברת ירון ירב עומד על 24% ממניותיה בלבד. מצב זה, כך לשיטתו, מלמד שאין הוא "בעל שליטה" בחברת ירון ירב ולכן גם אין מקום לחייבו אישית בחובותיה של חברת ירון ירב. טענה זו לא ניתן לקבל. האפשרות לייחוס חובותיה של חברה לבעלי מניותיה, איננה מוגבלת לכאלו שהם בעלי רוב המניות בלבד. כך וודאי מצב בו מאשר בעל המניות, ירון, כי הוא עצמו וביחד עם אביו, יעקב, הפעילו וניהלו את החברה. ירון אישר בעדותו כי אחרי שחרורו מבית הסוהר בשנת 2001 לערך (עמ' 79; ש' 15 בפרוט') חזר לעבוד בעסקי החניונים ביחד עם אביו, יעקב, וגם תיאר כיצד נתקבלו החלטות על הפעלת החניונים על ידי מי מהחברות שבבעלותם משיקולים כלכליים (עמ' 82 בפרוט'). על פניו, ברי הדבר שירון היה פעיל בחברה ומודע באופן מוחלט למצבת התחייבויותיה כך שכמות המניות שבבעלותו איננה צידוק לדחיית הטענה לחבותו האישית.

לטענת ירון (סעיף 24 בתצהירו) בדיקת החדשים אליהם מתייחסת התביעה תראה שמסי הארנונה בגינם שולמו. כך טען ולא יסף. כך טען ולא פירט ולא הביא כל ראיה לתשלומים שעשתה חברת ירון ירב בגין מסי ארנונה במהלך התקופה נשוא התביעה בכלל, ולאחר נובמבר 2013 בפרט.

אם כך, מתברר שלנתבעים אין כל הסבר לאי תשלום מסי הארנונה במשך תקופה כה ממושכת.

21.4. מצב זה של היעדר הסבר לאי התשלום לא השתנה לאחר חקירתו הנגדית של ירון. במהלך עדותו, טען ירון שאי התשלום של מסי הארנונה בשנים 2003 – 2006 נבע ממצבה הכלכלי הקשה של חברת ירון ירב (עמ' 81; ש' 11 בפרוט'). טענה זו לא נטענה בתצהירי יעקב וירון, לא נטענה גם בכתב ההגנה, וודאי שלא הובא לה תימוכין כלשהו. למעלה מכך, מלכתחילה הוגשה תביעה זו כנגד 4 חברות פרטיות שבבעלות יעקב וירון או בני משפחתם הקרובה. וכך התייחס ירון בעדותו לפעילות הנתבעות (עמ' 83; ש' 11 בפרוט').

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

ש: אחרי זה המשכתם את ההסכם הזה עם קסם מילניום?
ת: כשלירון ירב לא הייתה את האפשרות לשלם את ההוצאות, ירון ירב הפסיקה ומי שלקח זה קסם מילניום.

ובהמשך עדותו, מוסיף ומאשר ירון כי חברת ירון ירב עמדה בכל התחייבויותיה כלפי המשכיר, שאחרת לא ניתן היה להעביר את השכירות לחברת קסם מילניום (נעמ' 85; ש' 3 בפרוט') ועוד מאשר כי זולת לתובעת, כלל לא נותרה חברת ירון ירב חייבת כספים לנושה כלשהו (נעמ' 85; ש' 6 בפרוט').

ניתן איפה לסכם את העובדות שהתבררו בקשר עם הצטברות חובותיה של חברת ירון ירב לתובעת כך: התברר שחברת ירון ירב חדלה משלם מסי ארנונה לחלוטין לפחות מאז 2003; התברר שחברת ירון ירב המשיכה להפעיל חניונים במהלך תקופה זו בה לא שילמה את מסי הארנונה; התברר שזולת חובותיה בגין מסי ארנונה עמדה חברת ירון ירב בכל התחייבויותיה ואין לה נושים נוספים; והתברר כי כאשר נקלעה חברת ירון ירב לקשיים הועברה הפעלת החניונים לחברה אחרת שבבעלות משפחתם של יעקב וירון – חברת קסם מילניום.

21.5. הלכה היא עוד מקדמת דנא ולפיה לא יתקבל ניסיון של בעלי מניות לחמוק מתשלומי ארנונה או התחייבויות אחרות על ידי חיסול חברה והקמת חברה חדשה תחתיה.

למרבה הצער, נראה שכך פעלו יעקב וירון, בעלי השליטה בחברת ירון ירב. יעקב וירון חדלו במכוון מתשלום מסי הארנונה לתובעת. יעקב וירון הקפידו על כך שחברת ירון ירב תמשיך לשאת בתשלום חובותיה לכל נושיה. זולת לתובעת. וכאשר לא ניתן היה עוד להמשיך בפעילות חברת ירון ירב, הועברה הפעלת החניונים לחברה אחרת שבבעלותם.

אין לפיכך מפלט מהמסקנה לפיה בחרו יעקב וירון לעשות שימוש פסול באישיות המשפטית הנפרדת של חברת ירון ירב. בחרו להותירה חייבת כספים בסכומי עתק לתובעת, מתוך הסתמכות על ההפרדה שבין אישיותה המשפטית הנפרדת של חברת ירון ירב לאישיותם ורכושם הם, ועל האפשרות להעברת פעילותה לחברה אחרת. לכך לא ניתן להסכים.

לפיכך, יש לחייב את יעקב וירון בחובותיה של חברת ירון ירב לתובעת. ביחס לקרן מאידך, לא ניתן להבין מה לה לחובות חברת ירון ירב. קרן איננה בעלת מניות בחברת ירון ירב. אין ראיות למעורבות שהייתה לה בניחולה, ואין בסיס לניסיון לחייבה בחובותיה. ברור שקרבתה המשפחתית ליעקב ולירון איננה מספקת להשתתף חבות שכזו.

21.6. כך גם ביחס לחברת קרן אביב, נתבעת 2. אמנם, חובותיה של חברת קרן אביב אינם גדולים, אך גם להם לא ניתן כל הסבר. הבעלות המלאה בחברת קרן אביב נתונה לקרן. מצופה איפה היה מקרן שתבוא ותסביר כיצד הצטברו חובותיה של חברת קרן אביב לתובעת. מצופה היה מקרן שתבוא ותייחס לאפשרות שאי תשלום מסי הארנונה תקופה כה ממושכת, כשבמקביל ממשיכה חברת קרן אביב בפעילותה ומקפידה לעמוד בהתחייבויותיה אליבא כולי עלמא, זולת אם מדובר במסי ארנונה, מבטאת ניסיון להסתתר תחת אישיותה המשפטית הנפרדת של חברת קרן אביב. הסבר שכזה לא ניתן. הצדקה לחיוב אישית של קרן בתשלום חובות חברת קרן אביב לתובעת – ניתנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו ואח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

- 21.7. לטענת התובעת, את חובות חברת קרן אביב יש להשית גם על יעקב וירון. האפשרות לחיוב אישי בחובות חברה קיימת, גם כאשר אין מדובר בבעלי מניות. כל אדם אחראי למעשיו, וכך גם מי שאפשר ובמעשיו ניסה לנצל את אישיותה המשפטית הנפרדת של חברה להתחמקות מתשלום חוב, אפילו אינו בעל מניות. אלא שטענה שכזו לא נטענה וראיות לקשר שבין פעילות חברת קרן אביב וליעקב או ירון לא הובאה. אכן, חדעת נותנת שיעקב וירון היו שקועים עד צוואר בפעילות חברת קרן אביב, כשם שהיו שקועים בהפעלת יתר החניונים שהפעילו כלל החברות, אך הגיון לחוד וראיות לחוד. וכאלו – איין.
- לפיכך, לא מצאתי הצדקה לחשתת חבותה של חברת קרן אביב על יעקב וירון.
- 21.8. כך ניתן לסכם ולקבוע כי טענות התובעת להרמת מסך המצדיקה השתת חבות אישית על בעלי השליטה בנתבעות – הוכחו. התברר שבעלי השליטה בנתבעות (יעקב וירון ביחס לחברת ירון ירב; קרן ביחס לחברת קרן אביב) עשו בחן שימוש פסול בניסיון לחמוק מתשלום מסי הארנונה לתובעת. כך נוכח התקופה הארוכה של אי תשלום מסי הארנונה; כך נוכח פירעון כל יתר חובות הנתבעות לנושים אחרים זולת התובעת; כך נוכח העדר כל הסבר לאי תשלום מסי הארנונה; וכך גם הוכח העברת הפעילות והפעלת החניונים בין החברות השונות ולפי החלטות הנתבעים.
- לפיכך, חבים יעקב וירון בחובותיה של חברת ירון ירב; וחבה קרן בחובותיה של חברת קרן אביב.
22. בסיכומיה, טוענת התובעת שניתן לחייב את הנתבעים אישית בתשלום חובות הנתבעות גם לפי חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), תשנ"ג-1992. ממילא שנוכח המסקנה שיש להשית חבות אישית בגין "הרמת מסך" אין טעם לבירור אפשרות זאת.
- עם זאת, בתמצית בלבד, יצוין שבכתב התביעה המתוקן הדגישה התובעת כי הטענה בעילה זו מתייחסת רק לקרן (נתבעת 8) ולירון גרוסגליק (נתבע 9) וביחס לחובות חברת קסם גיא לאחר 1.1.04 (סעיף 27 בכתב התביעה המתוקן). אין איפה כלל טענה המייחסת חבות אישית בעילה זו בגין חובות הנתבעות (חברת ירון ירב וחברת קרן אביב) ואין ניסיון לגדור את החובות בעילה זו בגין התקופה שלאחר 1.1.04 בלבד. לו על טענה זו התבסס הניסיון לחייב את הנתבעים, לא היה מנוס מדחייתם בניסוח אלו.
23. כך ניתן לסכם.
- הנתבעות (חברת ירון ירב וחברת קרן אביב) נמנעו מתשלום מסי ארנונה לתובעת תקופה ממושכת. עילת התביעה ביחס לחלק ניכר מתקופה זו התיישנה. בגין אותה תקופה שבגינה עילת התביעה לא התיישנה, נותרו הנתבעות חייבות לתובעת מסי ארנונה.
- לחובות אלו יתווספו הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית בלבד, ולא ריבית לפי חוק ריבית הרשויות המקומיות. כך נמצא נוכח השתת חבות התובעת בהגשת התביעה; נוכח הגשת התביעה בסכומים שהתבררו מפורזים; ונוכח התמשכות ההליכים.
- חוב הנתבעות לתובעת מסתכם איפה ביום 31.12.16, בסך של 360,404 ₪ לחברת ירון ירב, ובסך של 20,358 ₪ לחברת קרן אביב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36017-11-10 עיריית תל-אביב-יפו נאח' נ' ירון ירב השקעות בע"מ ואח'

יעקב וירון הינם בעלי השליטה בחברת ירון ירב. קרן הינה בעלת השליטה בחברת קרן אביב. מהראיות שהוצגו התברר שחברות אלו "הקפידו" לעמוד בהתחייבויותיהן לכל נושה ונושה, כל ספק וכל נותן שירות, כך שאין הן חייבות דבר לאיש. לאיש – זולת לתובעת. לתובעת לבדה נמנעו הנתבעים מתשלום מסי הארנונה ולא לפרק זמן קצר ומוגבל ולא בשוגג. אי תשלום מסי הארנונה נעשה במודע, בהסתמכות על האישיות המשפטית הנפרדת של הנתבעות, בהעברת פעילות מחברה לחברה ובלא כל ניסיון ליתן הסבר לאי התשלום לתובעת.

לפיכך, יחוב אישית כל אחד מבעלי המניות בנתבעות בחובותיה לתובעת. יעקב וירון יחובו בחובות חברת ירון ירב; קרן תחוב בחובות חברת קרן אביב.

אשר על כן אני מקבל את התביעה ומחייב כדלהלן: 24.

הנתבעת 1 (חברת ירון ירב), הנתבע 5 (יעקב) והנתבע 7 (ירון) ישלמו לתובעת, ביחד ולחוד, סך של 360,404 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום 31.12.06.

הנתבעת 2 (חברת קרן אביב) והנתבעת 8 (קרן) ישלמו לתובעת, ביחד ולחוד, סך של 20,358 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום 31.12.06.

מאחר והתביעה הועמדה על סכום העולה, בהרבה, על הסכומים שנפסקו, יישאו הנתבעים 1, 2, 5, 7 ו-8, ביחד ולחוד, בהוצאות התובעת, כדלהלן:

סך של 12,000 ₪ - בגין אגרת בית המשפט.

סך של 12,500 ₪ - בגין התשלום למומחה.

סך של 50,000 ₪ - בגין שכ"ט ע"ד.

ניתן היום, י' שבט תשע"ח, 26 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.

רוני אילן, שופט